

COMMISSIE VOOR AANVULLENDE PENSIOENEN VOOR ZELFSTANDIGEN

ADVIES nr. 15 van 27 april 2022

Aangezien de Commissie voor Aanvullende Pensioenen voor Zelfstandigen, opgericht krachtens artikel 61 van de programmawet van 24 december 2002 (hierna de WAPZ), B.S. 31 december 2002, als opdracht heeft advies te verstrekken,

nemen de vertegenwoordigers van de zelfstandigen, de pensioeninstellingen en de gepensioneerde zelfstandigen, bijgestaan door deskundigen, het volgende advies aan:

Mogelijkheden tot automatisering met het oog op reductie van administratieve beheerskosten en kosten ten laste van de aangeslotenen

Op vraag van de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing, heeft de commissie volgende punten onderzocht:

1. de mogelijkheden op het vlak van automatisering en administratieve verlichting die toelaten om de administratieve beheerskosten af te bouwen;
2. de kosten die vandaag ten laste worden gelegd van de zelfstandigen die een aanvullend pensioen opbouwen.

1 Voorstellen betreffende de mogelijkheden tot automatisering

Vooreerst wenst de commissie te benadrukken dat zij het streven naar verdere automatisering, evenals de administratieve vereenvoudiging binnen de soms complexe materie van de aanvullende pensioenen volledig onderschrijft.

De commissie stelt hieronder, in willekeurige volgorde, een aantal pistes voor die, naar haar oordeel, bijdragen tot een verdere automatisering en administratieve vereenvoudiging binnen de tweede pensioenpijler voor zelfstandigen.

a) *Verdere uitbouw van informatieverstrekking via Sigedis van administratieve gegevens nodig voor het beheer van aanvullende pensioenen*

In haar hoedanigheid van beheerder van de 'databank aanvullende pensioenen' (DB2P) bezorgt Sigedis de pensioeninstellingen vandaag reeds een aantal gegevens via een periodieke elektronische gegevensstroom.

Met het oog op een verdere automatisering van de uitbetalingsprocedure stelt de commissie voor dat:

- de fiscale administratie de notie ‘effectief actief’ preciseert met het oog op de terbeschikkingstelling van duidelijke toepassingsregels;
- de gegevens die de pensioeninstelling in staat stellen om de correcte aanslagvoet te bepalen in functie van de notie ‘effectief actief’ worden opgenomen in de elektronische gegevensstroom uitgaande van Sigedis;
- het bankrekeningnummer van de aangeslotene waarop het wettelijk pensioen wordt uitbetaald eveneens in deze elektronische gegevensstroom wordt opgenomen met het oog op een snelle verificatie van dit rekeningnummer, zoals door de aangeslotene opgegeven in de communicatie met de pensioeninstelling.

Bovendien zou Sigedis, op vraag van de pensioeninstelling, de gegevens uit het Rijksregister kunnen bezorgen die toelaten om de begunstigde van een overlijdensprestatie te identificeren en te contacteren.

Ook op andere vlakken dan de uitbetaling zou Sigedis mogelijk nuttige gegevens aan de pensioeninstellingen kunnen bezorgen. De commissie denkt bijvoorbeeld aan de referentiebezoldiging die een pensioeninstelling nodig heeft voor het berekenen van de zgn. 80%-grens of aan de berekening van de maximale bijdrage binnen het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen.

b) Oplossing voor het zware administratieve beheer verbonden aan de uitbetaling van kleine rentes

In toepassing van artikel 50 van de WAPZ beschikt de aangeslotene over het recht om de pensioenprestatie, wanneer deze wordt uitgekeerd als een kapitaal, om te vormen naar een rente. De wet voorziet dat de aangeslotene dit recht evenwel pas kan uitoefenen wanneer het jaarlijkse rentebedrag hoger ligt dan 500 EUR (te indexeren).

Rekening houdend met het feit dat het uitbetalen van kleine rentes gepaard gaat met een onevenredig grote administratieve last in hoofde van de pensioeninstellingen, beveelt de commissie aan de uitbetaling van eerder kleine rentes zoveel mogelijk te vermijden. Voor dit probleem zijn meerdere oplossingen denkbaar. Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om de wettelijke minimumdrempel van 500 EUR naar boven te herzien.

c) Regularisatie solidariteitsbijdrage

Bij de uitbetaling van het aanvullend pensioen moet de pensioeninstelling de toepasselijke solidariteitsbijdrage inhouden op het aanvullend pensioen. Aangezien het tarief van de solidariteitsbijdrage afhankelijk is van de grootte van de som van het wettelijk en het aanvullend pensioen, komt het voor dat een door de pensioeninstelling ingehouden solidariteitsbijdrage op een later moment moet worden herzien, bijvoorbeeld ingevolge een bijkomende betaling uitgevoerd door de pensioeninstelling in het kader van dezelfde of een andere pensioenovereenkomst.

De commissie stelt voor dat de inhouding van de solidariteitsbijdrage op het aanvullend pensioen door de pensioeninstelling gebeurt op voorlopige wijze en dit op basis van een vast percentage dat identiek is voor alle types van aanvullend pensioen, ongeacht de uitbetaalde pensioenbedragen en het aantal uit te voeren betalingen. Een eventuele latere correctie zou dan niet langer de tussenkomst van de pensioeninstelling

vereisen, maar zou kunnen worden doorgevoerd door de Federale Pensioendienst bij de volgende uitbetaling van het wettelijk pensioen.

d) M.b.t. RIZIV-contracten: rechtstreekse betaling door het RIZIV aan de aangeslotene van eventuele bedragen die worden betaald na de wettelijke pensionering.

Binnen zgn. RIZIV-overeenkomsten is het niet ongebruikelijk dat een deel van het opgebouwde pensioen nog moet uitbetaald worden nadat de aangeslotene reeds het wettelijk pensioen heeft opgenomen. De huidige procedure voorziet dat het RIZIV de betrokken gelden, onder bepaalde voorwaarden, nog stort bij de pensioeninstelling, waarna deze laatste het overeenstemmende aanvullende pensioen uitbetaalt aan de aangeslotene.

Aangezien een nieuwe opbouw van het aanvullend pensioen bij de pensioeninstelling in deze situatie niet langer is toegelaten, is ook de tussenkomst van de pensioeninstelling overbodig. Daarentegen verhindert het wettelijk kader in bepaalde gevallen dat het RIZIV de uitbetaling van het overeenstemmend aanvullend pensioen zelf uitvoert.

De commissie acht het wenselijk om met betrekking tot deze situaties de onduidelijkheid weg te werken.

e) Gedigitaliseerde terbeschikkingstelling van informatie: verdere uitbouw van www.mypension.be

Met verwijzing naar het voornemen van de regering om verder werk te maken van de digitalisering vestigt de commissie de aandacht op de jaarlijkse pensioenfiche.

De commissie herinnert er in dit verband aan dat informatie over het aanvullend pensioen vandaag reeds langs digitale weg wordt aangeboden aan alle aangeslotenen en dit via de website www.mypension.be. Bovendien verstuurt Sigedis éénmaal per jaar een digitaal bericht aan de burgers die hun e-box geactiveerd hebben of hun mailadres geregistreerd hebben op de website www.mypension.be om hen erop te wijzen dat er geactualiseerde informatie ter beschikking staat op deze website.

Conform de wetgeving moet de jaarlijkse pensioenfiche, in principe op papier, enkel nog aan actieve aangeslotenen overhandigd worden door de pensioeninstelling of de inrichter, indien deze laatste daarom zou verzoeken. Niet-actieve aangeslotenen vallen daarentegen terug op de informatie die via www.mypension.be wordt aangeboden, waarmee voor deze laatste groep de gedigitaliseerde terbeschikkingstelling van de pensioenfiche reeds een feit is.

De commissie merkt op dat er voor de actieve aangeslotenen zowel sprake is van informatieverstrekking via www.mypension.be als door middel van een pensioenfiche van hun pensioeninstelling. De commissie stelt bovendien vast dat de informatie, hoewel langs een verschillend kanaal verstrekt, zeer gelijkaardig is.

De commissie beveelt dan ook aan dat op termijn geëvolueerd wordt naar de wettelijke terbeschikkingstelling van identiek gepresenteerde informatie via één enkel kanaal, namelijk www.mypension.be en dit voor alle aangeslotenen, actieven en niet-actieven. Deze terbeschikkingstelling moet vergezeld gaan van een digitaal bericht aan de aangeslotenen dat aangeeft dat de geactualiseerde informatie betreffende de pensioenrechten beschikbaar is.

De commissie meent wel dat een overgangperiode noodzakelijk is.

Inderdaad, gelet op het eerder gering aantal burgers dat momenteel de e-box heeft geactiveerd of het emailadres op de website www.mypension.be heeft geregistreerd, zou het onmiddellijk terugvallen op een digitale communicatie die uitsluitend ter beschikking wordt gesteld via de website www.mypension.be tot het ongewenste gevolg leiden dat veel zelfstandigen niet het digitale bericht zouden ontvangen waarmee wordt aangegeven dat de geactualiseerde informatie betreffende de pensioenrechten beschikbaar is op de website www.mypension.be en evenmin de actualisatie van de pensioenrechten zouden ontvangen via de pensioenfiche zoals ter beschikking gesteld door de pensioeninstelling.

De commissie acht het dan ook noodzakelijk dat bijkomende inspanningen en initiatieven worden voorzien om de aangesloten ertoe te overhalen hun e-Box te activeren, dan wel hun mailadres op de website www.mypension.be te registreren, onder meer in het licht van de digitale terbeschikkingstelling van informatie over het aanvullend pensioen en de digitale communicatie over de actualisering van deze informatie.

Gedurende de overgangperiode meent de commissie dat Sigedis reeds de uniforme pensioenfiches kan opstellen en bezorgen aan de pensioeninstellingen. De pensioeninstellingen zouden deze gestandaardiseerde fiches vervolgens aan de actieve aangeslotenen kunnen bezorgen via de bestaande communicatiekanalen.

Eénmaal een voldoende aantal aangeslotenen hun e-box hebben geactiveerd of hun mailadres op de website www.mypension.be hebben geregistreerd, zal het niet langer nodig zijn dat de pensioeninstellingen de gestandaardiseerde pensioenfiches nog verzenden. De pensioeninstellingen blijven evenwel vrij om, digitaal of op papier, pensioenfiches ter beschikking te stellen of te verzenden.

De digitale terbeschikkingstelling van de pensioenfiche behoudt echter het karakter van een 'default-optie'. Een aangeslotene moet steeds over de mogelijkheid beschikken om de pensioenfiche alsnog op papier te ontvangen.

De commissie meent dat www.mypension.be door de pensioeninstellingen ook als platform gebruikt kan worden om andere informatieve documenten betreffende het aanvullend pensioen ter beschikking te stellen van de aangeslotenen.

f) Harmonisering van de rapporteringsregels

De commissie meent dat een harmonisering van de rapportering, met name ten aanzien van de toezichthouders (NBB en FSMA), maar ook ten aanzien van andere instellingen, alsook een vereenvoudiging van deze rapportering kan bijdragen tot de effectiviteit ervan, evenals de kostenlast kan verminderen.

2 Voorstellen met betrekking tot de kosten ten laste van de aangeslotenen

De commissie meent dat het verschaffen van transparantie over de kosten de zelfstandige in staat moet stellen om, op basis van een volledige vergelijkende analyse, de meest voordelige keuze te maken. In combinatie met commerciële druk zullen de pensioeninstellingen verplicht zijn om de kosten ten laste van de aangeslotenen te reduceren en competitieve rendementen aan te bieden.

De commissie meent dat het nemen van de hierboven voorgestelde maatregelen tot automatisering en administratieve vereenvoudiging, zal bijdragen tot het verminderen van de kosten, evenwel slechts vanaf

de middellange termijn, aangezien de implementatie van deze maatregelen belangrijke investeringen vraagt gedurende de periode nodig voor de implementatie.

De commissie acht het ten slotte belangrijk dat bij een wijziging van bestaande regelgeving of bij het uitwerken van toekomstige regels met betrekking tot aanvullende pensioenen, steeds een kosten-batenanalyse van de voorgestelde maatregelen gemaakt wordt, daarbij inzonderheid rekening houdend met de impact van deze maatregelen op de kosten en rendementen van de aanvullende pensioenen van de zelfstandigen.